

A beosztási illetményről

Szocialista fejlődésünk jelentős állomáshoz érkezett ez év februárjában, amikor Miniszter Bajtárs kiadta a honvédség hivatalos tagjainak és a honvédségnél szolgálatot teljesítő polgári alkalmazottaknak az illetmény rendezésére vonatkozó rendeletet.

A múltban az volt a helyzet, hogy ugyanabban a munkakörben dolgozók egymástól lényegesen eltérő illetményt kaptak, mert az illetmény alapja egyedül a rendfokozat volt. Azonos rendfokozatban lévők, azonos illetményt kaptak függetlenül attól, hogy milyen jelentőségű, értékű munkát végeztek.

Ez az illetményrendszer a munka lebecsülése volt. Az egyéni felelősséggel járó szolgálati állásokból mindenki menekülni igyekezett, hiszen kényelmesebben is szolgálhatott a „számárlétrán” elért rendfokozatában. Tudás, munkateljesítmény egészen mellékes volt.

A mi társadalmunkban ez a felfogás nem állja meg a helyét, ezért az illetményrendszerünket a szocialista társadalom követelményeinek megfelelően szabályozni kellett.

A szabályozás lényege az, hogy az illetmény alapja elsősorban a munkateljesítmény, a végzett munka jelentősége, értéke és az ehhez szükséges tudás. Csak másodrendű tényezője az illetménynek a szolgálati idő és rendfokozat szerint járó törzsilletmény.

Ez a szabályozás tehát nem magától adódó évenkénti emelkedést jelent illetményekben, hanem a betöltött szolgálati állás jelentősége, a hozzá szükséges tudás szerint ad illetményt. természetesen ez nemcsak nőhet, hanem a feltételek változásával csökkenhet is.

Mióta Miniszter Bajtárs erről szóló parancsát kiadta, több mint egy fél esztendő telt el és azóta mindig akadnak olyanok, akik beosztási illetményük miatt elégedetlenek. Mind gyakrabban hallani beszélgetés közben, főleg panaszolva, hogy sokan beosztási illetményben alacsonyabb fokozatba kerültek és ezt magukkal szemben méltánytalannak tartják. Sőt, nem egyszer hivatalos tárgyalás közben is hallani, hogy az alacsonyabb fokozatú beosztási illetménycsoportba sorolással ért méltánytalanság miatt ezen, vagy azon segíteni kell.

Mi lehet az oka ennek az állandó panasznak és a meg nem értett illetményrendezésnek?

A legtöbb bajtárs még ma is a kapitalista „köztisztviselő” rendszer szemüvegén keresztül nézi és értékeli a „fizetést”. Aszerint a rend szerint, mely önműködő gép módjára vitte előre

a szerencsés, beajánlott kiválasztottat, aki a lépcső legalsó fokára lépve „közalkalmazotti” pályát kezdett, vitte előre, mondhatni ész nélkül, akár szorgalmas volt, akár értette a dolgát, akár nem.

A dolgozó nép szándékával, a munkásosztály által vezetett népakarral ez a felfogás homlokegyenest ellentétes. Üzemekben, gyárakban is az a munkás, aki figyelmetlen, nem törődik a munkájával, nem érdeklik a szakmájába vágó újítások, — lemarad és bizony, nem fog társai előtt emelkedni, ha akár évtizedekig dolgozik is hanyag módján egy helyen.

Nekünk a dolgozó néppel szorosan összeforrt honvédségnek elsősorban kell ezt az elvet magunkra nézve megvalósítanunk. A dolgozó nép és mindnyájunk érdeke, hogy minden ember saját politikai fejlettsége, szorgalma, tudása, megbízhatósága, tehát a dolgozó néphez való viszonya és ezen viszony alapján betöltött szolgálati állás arányában részesüljön illetményben, eredményei alapján tudjon előrehaladni, nem pedig futószalagon.

A szocialista társadalom illetményelve, amit fejlődésünk mai fokán követnünk kell: mindenkinek képességei és munkája szerint kell illetményben részesülnie. Tehát nem a szolgálati évei szabják meg illetményeinek összegét.

Miniszter Bajtárs parancsai is ugyanezt az elvet tartalmazzák: a tudás szabja meg minden honvéd értékét, s tévedés azt hinni, hogy ezen a téren egyszer elért eredmény további megtartásáért nem kell keményen dolgozni, hogy a tudás további fokozását egy tetszés szerinti ponton abba lehet hagyni, hiszen megy az tovább magától is! Nem! Az élv helyes alkalmazása azt jelenti, hogy ezen a téren nemcsak előre lehet haladni, hanem visszafelé is.

És itt nem szabad figyelmen kívül hagyni a szolgálat értékét sem. Mindenkinek ott, azon a helyen kell becsületesen megállnia a helyét, ahova a szolgálat érdekében állították. A szolgálat érdekében és nem a fizetés arányában és akkor is, ha történetesen az új szolgálati állás talán alacsonyabb beosztási illetményt jelent!

Nagyobb képességű, nehezebb feladatokra alkalmas bajtársat is állíthat a szolgálat érdeke viszonylag kisebb értékű helyre anélkül, hogy ez rá nézve leértékelés volna. Nem jelent leértékelést! Ahogyan az előző alkalommal magasabb helyen, az újabb beosztásnál kevésbé fontos helyen és legközelebb megint jelentősebb helyen nyerhet beosztást, s ezzel újból emelkedhetik a beosztási illetménye. Nem szabad egy már betöltött szolgálati állást és az azzal járó beosztási illetményt feltétlenül normának tekinteni. Jelentősebb beosztást könnyen kaphat bárki átmenet-

tileg is, véletlen körülmények folytán, vagy szükségmegoldásból, s mindig kérdés marad, hogy azt valóban jól töltötte-e be, abban megmaradhat-e?

A helyes mértéket az összehasonlítás alapjául nem az egyszer már élvezett illetmények adják. A helyes arány az, amit a honvédségi illetmények még az igen jelentősen emelkedett életszínvonal mellett is a többi polgári illetményekkel szemben mutatnak. Nem számszerű alapon kell az illetményeket összehasonlítani, hanem a reálbérekre vonatkoztatva. És ennek az összehasonlításnak az az eredménye, hogy a honvédségi illetmények messze kimagaslanak az ország összes többi dolgozójának illetményei közül. Ezt az alapot kell a normának tekinteni és akkor rögtön világossá válik, hogy az alacsonyabb beosztási illetmény is mindig jóval felette van a normának!

Ilyen összehasonlítás mellett az alacsonyabb beosztási illetmény is jelentősen több, tehát magasabb reálbér, mint másutt!

Ilyen felfogás mellett nem érhet meglepetés, vagy csalódás senkit sem. Nem szabad a pillanatnyi kedvezőbb lehetőségtől elkábitva, túlemelni az életnívót, vagy a jövőt kezdeni megemmi, ahogyan Rákosi Mátyás mondotta emlékezetes beszédében.

Kell az a fizetés tüzelőre, kabátra, cipőre, néha még gyekekjátékra is, viszont nincs olyan háztartás, ahol gondos beosztással, észszerű takarékossgal ne lehetne valami felesleget lefaragni, valamiről lemondani a jobb lehetőség, a becsületes munkával megszolgált előbbrejutás érdekében!

Minden hely fontos, minden bajtárs tudása, munkája értékes, de jelentőségükben igen nagy különbségek vannak közöttük. Társadalmunk mai fejlettségén még nem kaphat mindenki szükséglete szerint. Ezért ma még fokozatokat kell megállapítani és nem juthat mindenkinek a legmagasabb mérték, tehát ennek a fokozatnak a munkakör jelentőségéhez, a végzett munka értékéhez, jelentőségéhez kell igazodnia.

Ezt az öntudatos szocialista gondolatmenetet, ezt az egyedül helyes irányt kell mindenkinek magáévá tennie. A helytelen és ferde szemléletet pedig a munkásosztály harcoss tapasztalatainak kiértékelésével, megértésével az egyedül helyes irányba kell terelni.

Arról az öntudatos és helyes szocialista gondolkodású munkásról kell példát venni, aki mikor magasabb fizetésű helyre osztották be, a többletet a Pártnak ajánlotta fel. Eljárását azzal indokolta, hogy munkájáért nem jár több fizetés, mint amennyire

a megélhetéshez szüksége van, ha pedig többet fizetnek neki, az a Pártot illeti, mert a Párt jóvoltából, a Párt tanítása, útmutatása alapján jutott hozzá.

Amikor az alacsonyabb beosztási illetménycsoportba való sorolásnál egyesek azzal érvelnek, hogy nem tudják az „életnívót” csökkenteni, nem tudják kiadásait szűkebbre venni, akkor két kérdést állítsanak maguk elé, gondolkodjanak rajta, s gondolkodás után válaszoljanak újra.

Első kérdés: nézzen körül az életnívóját féltő bajtárs, mi volt négy évvel ezelőtt itt, a romokban heverő országban, mi volt még két évvel ezelőtt is, az újjáépítés kezdetén — és mi van ma? Mire emelt fel bennünket a hároméves terv során a szocialista építés és mire fog felemelni még az ötéves terv? Ennek az emelkedésnek nem az a fokmérője, hogy a fizetés ötven vagy száz forinttal több-e, vagy kevesebb, hanem az, hogy már olyan illetményünk van, amelynél ötven vagy száz forint változtatás is lehetséges — súlyosabb kihatás nélkül.

Második kérdés: mi volt a helyzete a felszabadulás előtt a munkásnak? Volt-e olyan munkabére, illetménye, melyből „életnívóra” rendezkedhetett be? Volt-e olyan jövedelme, melyre rendszeresen számíthatott, amiből nem tudott tovább takarékoskodni? Mikor a legszűkebb megélhetésre is alig elegendő bérért a kizsákmányolók egyre-másra csökkentették, s jó volt ha ki nem tették az utcára és nem kellett valahol előlről kezdenie, még sokkal kevesebbel.

Ezután a két kérdés után újból válaszoljon az elégedetlen, újból nyilatkozzon az, aki nem tudja kisebb értékű szolgálati állása után kapott illetményeit beosztani. Meri-e még azt mondani, hogy nem tud összébhúzódni? Soha senki sem tett ígéretet arra, hogy a beosztási illetmény mindig csak nagyobb lehet. A honvédeskü mindenkit kötelez, hogy a Magyar Népköztársaságnak hűséges katonája legyen, előljárók parancsainak engedelmeskedjék, — nemcsak a magasabb, hanem *minden* beosztásban.

Ezért minden helyen egyformán, becsületes munkával, öntudatosan kell dolgozni a közös célért és helyes beosztással kijönni a fizetésből, amelyben — bármely okból — azért a munkáért részesítik.

Mint minden téren, itt is az öntudatos, kipróbált munkásosztálytól kell példát venni!